

Gebogen spijl weer recht

De rooimatten van een aardappelrooier bestaan uit metalen spijlen. Deze spijlen zitten op een vaste afstand van elkaar. Een stuk hout of metaal dat in het veld in de grond verborgen zit, kan een spijl flink beschadigen.

Herstellen is zelf te doen. Wel vraagt reparatie iets meer voorzichtigheid dan vervanging.

Een aardappelrooier heeft verschillende rooimatten. Direct achter de rooibek zit een korte rooimat waar de volledige aardappelrug op komt. Vervolgens komen de aardappelen op de eerste zeefmat. Die mat maakt een schuddende beweging waardoor de losse grond tussen de spijlen door kan vallen. De afstand van het hart van een spijl tot het hart van de volgende spijl heet de steek van de mat. De steek verschilt per teelt. Zo wordt er bij het rooien van pootaardappelen een kleinere steek gebruikt dan bij consumptie-aardappelen. Ook de grondsoort en de oogstomstandigheden bepalen de grootte

van de steek. Zo valt op zwaardere grond en onder minder droge omstandigheden de grond minder snel door de spijlen. Dan is een grotere steek te gebruiken. Het onderhoud van een rooimat bestaat vooral uit controle van de bekleding en van de band of riemen waardoor de spijlen met elkaar zijn verbonden. De bekleding van de spijlen zorgt ervoor dat de aardappel niet wordt beschadigd door harde metalen delen. Is er een spijl verbogen, dan is die in de meeste situaties weer recht te buigen. Maar je kunt dit niet altijd doen terwijl de spijl op de mat zit. Wanneer dezelfde spijl weer gebruikt wordt, moet je voorzichtig te werk

gaan. In de spijl zit een taps toelopend gat. Hierin zit de klinknagel geklonken. De klinknagel moet je verwijderen, maar je mag het bovenste deel niet te veel wegslijpen. De nieuwe klinknagel heeft dan niet voldoende houvast meer. Je mag ook het middendeel van het gat niet uitboren. Dit betekent dat het uitboren van de oude klinknagel heel voorzichtig en secuur moet gebeuren. Wanneer de oude spijl niet weer wordt gebruikt, wordt het vervangen iets gemakkelijker. Dan kun je een deel van de oude klinknagel en de oude spijl afslijpen en vervolgens vervangen door een nieuwe. Is de rubberen band van de rooimat versleten en moet die worden vervangen, dan moet je alle spijlen losmaken en op een nieuwe band zetten. Er zijn gespecialiseerde bedrijven die dit kunnen uitvoeren. Bij rooimachines komt dit minder snel voor, wel bij reinigingsmatten van spoelinstallaties. Bij deze machines werken de matten continu in natte omstandigheden. **LM**

▲ Een aardappelrooier bevat diverse rooimatten met spijlen. Een verbogen spijl is vaak wel weer recht te buigen.

▲ Is een spijl van een rooimat beschadigd door een stuk hout of metaal, dan zal de rooimat in de meeste situaties van de aardappelrooier af moeten om hem te kunnen repareren. Dit begint met het losmaken van de sluitschakel. Daarvoor breng je aan beide kanten van de rooimat een spanband aan. Door deze spanbanden op spanning te brengen, gaat de spanning van de sluitschakel af en kan die makkelijker worden losgemaakt. De spanbanden moet je aan beide kanten van de rooimat aanbrengen om scheef-trekken te voorkomen.

▲ Wanneer de rooimat van de rooimachine is verwijderd, leg je deze uit tot het punt waar een spijl van de rooimat moet worden vervangen. Om de kapotte spijl te vervangen, slijp je de klinknagel en een deel van de oude spijl weg. Hierbij moet je voorkomen dat de rubberen band waardoor de spijlen met elkaar verbonden zijn, niet in de brand gaat of op een andere manier beschadigd raakt.

▲ Wanneer een deel van de klinknagel is weggeslepen, is deze vervolgens te verwijderen door met een doorslag de klinknagel er uit te tikken. Ondersteun hiervoor de spijl zoveel mogelijk door er een stuk metaal of hout onder te leggen. Mocht de klinknagel nog niet goed los willen, dan is het aan te bevelen om nog meer van de oude spijl weg te slijpen.

▲ Nadat de oude klinknagel en spijl zijn verwijderd, wordt de nieuwe spijl geplaatst. Het gat van de nieuwe spijl loopt aan beide zijden taps toe. De klinknagel wordt ingestoken van de zijde die over de aandrijfrollen loopt. Klop aan de bovenzijde van de klinknagel met een hamer uit. Ondersteun hierbij de onderkant van de klinknagel goed. Leg de klinknagel op een stuk metaal waardoor hij niet weg kan.

▲ Is de klinknagel goed uitgeklonken, dan kun je hem aan de bovenzijde nog glad slijpen. Dit voorkomt aanhaken van stukken stengel of beschadiging. Doordat het gat waarin de klinknagel zit ook aan de bovenzijde iets breder uitloopt, kan de klinknagel na het afslijpen niet meer los komen.

▲ Wanneer de band waarop de spijlen zitten geklonken op één plaats is beschadigd, kun je dit oplossen door een nieuwe sluitschakel te plaatsen. Deze sluitschakel wordt ook met behulp van klinknagels verbonden met de band van de rooimat. Het is van belang dat in de sluitschakel voldoende materiaal van de aandrijfband is opgesloten om afscheuring te voorkomen. Is de band op meerdere plaatsen beschadigd, dan kan hij door een gespecialiseerd bedrijf volledig worden vervangen waarbij de oude spijlen nog weer gebruikt worden.